Nro. 176.

DZIENNIK

Patryotycznych Politykòw w Lwowie.

Dnia 3go Sierpnia 1796.

Gazety.

WŁOCHY.

Z Rzymu dnia 28. iako w Wilią SS. *Piotra i Pawła*, Papież ſam odprawiał ceremonie nieſzporne, a nazaiutrz Mſzą Solenną, poczym gdy nieodebrał hołdu, do ktòrego oddawna Papieże byli wzwyczaieni, ponowił coroczną ſwą proteſtacyą. Krôl Neapolitańſki ofiarował za białą kobyłę corok S. *Oycu* pewną ſummę pieniędzy, iako dar dobrowolny; ale ponieważ ſię ofiara ta niepodobała, i pieniądze z wielu lat złożone w Rzymie,

przyięte nie były; z tey przyczyny minister Neapolitański przy S. Stolicy, *Ramett*, odebrał teraz rozkaz od swego Dworu, aby zabrawszy wzgardzony ten dar, odesłał go napowrót do Neapolu, gdzie lepiey użyty bydź może.

NIEMCY.

Z Ulm dnia 7. Lipca. Skoro gruchnela wieść o przeyściu Republikanów na prawe brzegi wyższego Renu, tak zaraz Ludwik 18. za swą armią pobiegł spiesznie przeciw niem w assystencyi całey swey dyplomatyki nadworney. Ekwipaż iego wysłany tym czasem został do *Schemberg*, gdzie sądzono, że będzie bardzo bespieczny. Ale gdy się naymniey spodziewano, przyszła niepocieszna wiadomość, że kolumna Republikanów, przerznąwszy się gòrami od *Stokau*, zwiiała się iuż w bliskości tey okolicy. Ta nowina zmięszała cały proiekt, i musiano szukać ściefzek innych, dla przerznięcia się do Ulm. — Lękamy się tu mocno o wielkie magazyny Cesarskie w *Heilbronn*, i o Xięstwo Würtemberskie, w któ-

którym coraz daley ſzerzy ſię nieprzyiaciel. Korpus Kondego coſa ſię ku granicom Bawarſkiem; z dnia 4. na 5. nocowało pod *Willingen.* Jeżeli Arcy-Xiąże nie będzie mógł nadeſłać poſiłków do Bryzgowii, tedy zdaie ſię, że rzeczone korpus zupełne ſię wynieſie za Dunay.

Zdarzenia woienne.

Podług donieſień Arcy-Xiążęcia Karola z *Felbach* pod 19. Lipca, nieprzyiaciel podwoił marſz ſwóy chcąc uprzedzić Ceſarſkich w oſadzeniu przeprawy na *Nekrze* między *Stuttgard i Kanſtandt.* Arcy-Xiąże przedſięwziął udaremnić ten zamach, i przeniósł ſwóy obòz nocą dnia 17. z pod *Waibingen* do *Ludwiksburg.* Tym czaſem Francuzi przeciſnąwſzy ſię za *Stuttgart*, uderzyli z żywością na przednie ſtraży Ceſarſkie pod *Kanſtadt*, chcąc tym ſpoſobem opanować moſty; ale po ſześciogodzinney bitwie odparci, muſieli zaniechać ſwego przedſięwzięcia. Dnia 19. armia Ceſarſka o ranney porze ſtanęła obozem za *Kanſtadt*, gdzie myśli wſtrzymywać nie-

nieprzyiaciół od posuwania się dalszego ku wyższey Nekrze, i zasłonić doliny *Dunaiu*. Te stanowisko daie ieszcze zręczność Arcy-Xiążęciu do złączenia się z korpusem Feldm: *Fröhlich*, które po retyradzie Kontingensu Szwabskiego aż za *Hubingen*, zagrożone niebespieczeństwem odcięcia, musiało się cofnąć do Wliengen. Ta retyrada odbyła się w naylepszym porządku, i Feldm: *Fröhlich* naymnieyszey nieponiósł straty.

Z *Manheimu dnia* 10. *Lipca*. Główna kwatera Arcy-Xiążęcia Karola oddala się z naszych okolic za *Pfortzheim*; Jenerał *Erbach* pobity został; poczta armii wyższego Renu ma bydź przeniesiona do *Heilbronn*. Trwoga powszechna ogarnęła mieszkańców tu okolicznych, którzy widzą się opuszczonemi od siły zbroyney. Dnia wczoraszego przebiegł tędy goniec, który twierdził, że Feldm: *Wurmser* sukursował *Mantuę* i pobił nieprzyiaciół. — Od tego momentu, z przyczyny zbliżaiących się Republikanów poczta zaprzestaie bieg swóy na *Bruchsall*. — Jenerał *Petrasch* kommendant naszey Fortecy, odebrał wiadomość, że Sasi opuszczaią armią Cesarską.

Z *Frank-*

Z *Frankfurtu dnia* 12. *Lipca.* O zdarzeniach woiennych przy niżſzym Renie naſtępuiący ieſt Diariuſz: po różnych bitwach dnia 5. i 6. t. m. Armia Ceſarſka przymuſzona była cofnąć ſię równo z świtem dnia 9. zupełnie za *Lahne.* Ta retyrada nie pochodziła tak z niepomyślności oręża, iako raczey z trwożliwych nowin od wyżſzego Renu. Dnia 9. Jenerał Wartensleben ſtanął pod Friedbergem, a nazaiutrz, po trzykrotnym attaku korpus iego zoſtało otoczone, i muſiało ſię cofnąć ze ſtratą bliſko 1000. ludzi. Wieczorem przenieſiono główny obóz do *Bergen*, a Jenerał Werneck bronił przeprawy wzdłuż *Niddy.* Od tego momentu zaczęto ſię iuż przeprawiać za *Men.* Francuzi w mocney kolumnie tym czaſem zmierzać poczęli ku *Aſchaffenburg*; Jenerał Werneck poſpieſzył z tey przyczyny w owe ſtrony dnia 12. Königſtein zupełnie opaſane ieſt teraz od nieprzyiacioł. Główny manewr Francuzów do tego zawſze zmierza w tey woynie, aby, gdy korpuſy ucieraią ſię z ſobą, kolumna ich oddzielna brała nieprzyiacioł w Flank, i zmuſzała go tym ſpoſobem do retyrady. Takich

kich wybiegów używano także w Szwabii nad wyższem Renem.

Rozmaite wiadomości.

Z *Janowa dnia* 20. *Lipca.* Przestał tu żyć dnia 8. t. m. JW. Adam Stanisław Naruszewicz Biskup Łucki w roku 62. wieku swego. Nieśmiertelna sława i za grobem towarzyszyć będzie temu mężowi, który udarowany od natury szczególnieyszemi talenty, umiał niemi służyć wspólrodakom swoim, i iednać im zaszczyt w oświeconey Europie. Daleki od gnuśney nieczynności, życie iego było wzorem dla tych ludzi, którzy chcą bydź użytecznemi społeczności. Oyczyzna z chlubą powiedzieć może, iż znalazła w nim syna, który szperaiąc w odwiecznie zegrzebanych w niepamięci szpargałach, okrzesał iey Historyą z baśni naywiększą pracą, i nadał iey wagę przyzwoitą. Sposób wyrozumiały, przy gładkiem, a razem poważnym stylu, dodaie Szlachetności temu dziełu. — Aby zaś lepiey ieszcze upoważnić ten owoc swey pracy, i poddać go pod sąd każdego, starał się, by wszystkie dowody i świadectwa z rzadkich

kich rękopiſm, w porządne kſięgi zebrane były. Tych liczą do 360. ſztuk ſyliałowych. Jeſt to pierwſzy przykład w Europie podobnego zbioru. Jego dzieła dorywcze przy nadzwyczayney żywości pióra, okazuią wyſoki ſtopień gruntownego światła i wiadomości. Słuſznie więc Stanisław Poniatowſki, chcąc uwiecznić ſławę tego męża, kazał wybić medal wyobrażaiący twarz iego obok Sarbiewſkiego z napiſem: *Quo non pertinget ceptans, ubi diſtit alter.* Nadto buſt iego z bronzu umieſzczony zoſtał w Sali zamku Warſzawſkiego w ſzeregu nayſławnieyſzych Polaków.

Można powiedzieć, że X. Adam Naruſzewicz był iednym z pierwſzych Polaków, którzy przekonali wſzyſtkich, że ięzyk oyczyſty przy ſwey iaſności, ieſt razem przyiemny i zdolny do przyięcia wſzelkich kſztałtów okrągłego wierſzopiſtwa. Wierſze iego w 4. tomach zawarte, równie iak i dorywczo napiſane, ſą tego dowodem. — W reſzcie mąż ten ſławnieyſzy z ſwego światła, aniżeli z blaſku ſtopniowanych godności, iakiem go ieniuſz czaſu zaſzczycić raczył, umieraiąc chciał, aby nad grobem iego wykryślono te ſłowa: *Cor meum & Caro*

mea

mea requiescit in spe; Serce i ciało moie spoczywa w nadziei.

Piorun, który uderzył w port Petersburski nierównie więcey narobił szkody, aniżeli spoczątku głoszono. Prócz flotty galerowey prawie całey, obrócił ieszcze w perzynę kilka set domów; szkodę narachuią lekko do 6. milionów Rublów. — Piszą z Bazylei pod 2. Lipca, że się tam rozeszła wieść, iakoby Francuzi ieszcze się przeprawili na prawy brzeg Renu przy nowym Bryzau; tudzież, że Jenerał *Kelerman* przebrawszy się przez Gryzonią, opanował *Bregenz*, nad ieziorem Konstancyeńskiem. — Te same gazety, które rozgłosiły, iakoby X. Konde kazał rozstrzelać 300. Republikanów, a ci nawzaiem rozsiekali 500. Royalistów, odwołuią te wieść, i dodaią, że ponieważ korpus Kondego zostaie pod roskazami kommendanta Austryackiego, dla tego nie mogłoby samowładnie czynić podobnych kroków.